

Γιάννης Μηλιός

Είναι λάθος η άποψη ότι μια χώρα που χαρακτηρίζεται από ελλείμματα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών πάσχει από «χαμηλή ανταγωνιστικότητα». Στη σημερινή εποχή ελεύθερης κίνησης κεφαλαίων και εμπορευμάτων, οι χώρες που παρουσιάζουν εμπορικά ελλείμματα είναι κατά κανόνα εκείνες που χαρακτηρίζονται από ψηλούς ρυθμούς μεγέθυνσης, κερδοφορίας και αποδόσεων των χρηματοπιστωτικών τίτλων, δηλαδή οι χώρες που προσελκύουν «αποταμιεύσεις» από το εξωτερικό. Διαφορετικά ειπωμένο, θα ήταν αστείο να χαρακτηρίσουμε τις ΗΠΑ «χώρα χαμηλής ανταγωνιστικότητας» και την Κίνα «χώρα υψηλής ανταγωνιστικότητας». Ανάλογη με των ΗΠΑ ήταν η περίπτωση της Ελλάδας μέχρι το 2009: *Η πραγματική ετήσια αύξηση του ελληνικού ΑΕΠ την περίοδο 1995-2009 υπερέβαινε κατά 1,6 π.μ. την αντίστοιχη αύξηση στην Ευρωζώνη.* Η χώρα προσέλκυε διεθνείς αποταμιεύσεις, που της επέτρεπαν να εισάγει περισσότερα από όσα εξήγαγε.

Η μικρή αύξηση των εξαγωγών κατά τους τελευταίους μήνες είναι αποτέλεσμα των πολιτικών ύφεσης και αναδιανομής του εισοδήματος εις βάρος των εργαζομένων: Η μείωση της εγχώριας ζήτησης που έπεται της ύφεσης συμπιέζει κυρίως τις εισαγωγές και τα διεθνώς μη-εμπορεύσιμα αγαθά (τις υπηρεσίες). Η εγχώρια παραγωγή διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών στρέφεται εντονότερα προς τις εξωτερικές αγορές.

Μπορεί όμως η ύφεση να αποτελέσει μια βιώσιμη στρατηγική;

Για την καπιταλιστική εξουσία σε οικονομικό και πολιτικό επίπεδο, η ύφεση επιλέγεται ως στρατηγική *εκκαθάρισης* (των ανεπαρκώς αξιοποιούμενων ατομικών κεφαλαίων, αλλά και των κοινωνικών θεσμών που προστατεύουν την εργασία) και *αναδιανομής* (εισοδήματος και εξουσίας υπέρ του αστισμού).

Για την Αριστερά και τους εργαζόμενους η στρατηγική είναι διαφορετική: Ανατροπή του νεοφιλελεύθερου πλαισίου, πολιτικές πλήρους απασχόλησης και αναδιανομής υπέρ των εργαζομένων, κοινωνικό κράτος, αμφισβήτηση της λογικής του κέρδους με πρόταγμα τις κοινωνικές ανάγκες και τον κοινωνικό έλεγχο (άρα ένα ριζικά διαφορετικό αναπτυξιακό πρότυπο), σοσιαλιστικός μετασχηματισμός της κοινωνίας.